

Diari de la neu, 05/10/23

La temperatura mitjana els últims 30 anys ha estat un grau superior respecte al període 1961-1990

L'efecte illa de calor impulsa especialment els termòmetres a Barcelona, la seva àrea metropolitana i Tarragona

La temperatura mitjana els últims 30 anys ha estat un grau superior respecte al període 1961-1990

La temperatura mitjana de Catalunya els últims 30 anys ha estat un grau superior als anys 1961-1990, segons l'Atlas climàtic 1991-2020 presentat aquest dijous pel Meteocat. En la roda de premsa per presentar l'estudi, el professor Javier Martín-Vide ha explicat que és un ritme de creixement més alt que la mitjana mundial, on s'ha crescut 1,1 graus "des de la segona meitat del segle XIX fins la darrera dècada". Destaquen els increments significatius entre els dos trentennis a Barcelona i la seva àrea metropolitana, i a Tarragona, per l'efecte illa de calor. En la roda de premsa per presentar l'estudi, la directora de la institució, Sarai Sarroca, ha explicat que "la temperatura a Collserola és la que hi havia a l'Eixample" 30 anys abans.

En conjunt, la temperatura mitjana del país en les últimes tres dècades ha estat de 13,1 graus, dos per sota de la mitjana planetària, amb el valor més alt a l'observatori de l'Ebre, a Roquetes, amb 18,4 graus al llarg de l'any, "la temperatura de Màlaga fa uns anys". Alhora, l'estació on el clima és més fred

és a Boí, amb 2,1 graus en l'últim trentenni. Segons Martín-Vide, catedràtic de Geografia Física de la Universitat de Barcelona, es calcula que al cim de la Pica d'Estats, el punt més alt de Catalunya, la mitjana està just per sota dels zero graus.

De fet, a banda de Tarragona i Barcelona –on la mitjana és de 17,9 graus–, l'atles conclou que els increments també són comparativament significatius a l'alta muntanya. Segons Martín-Vide, que ha recordat que ja no hi ha glaceres al país, les zones pirinenques són “el perfil més clar del que suposa l'escalfament global”. En qualsevol cosa, també subratlla que el Mediterrani és un punt calent en el canvi climàtic, on les temperatures han crescut 1,4 graus des de mitjans del segle XIX.

Fins a 32 graus de temperatura a les habitacions durant l'estiu

L'estudi també posa èmfasi en les temperatures nocturnes, i en aquest sentit, Sarroca ha recordat que a l'estiu el Meteocat va començar a treballar amb el departament de Salut pels avisos meteorològics. “La calor nocturna mata”, ha expressat Martín-Vide, explicant que les habitacions poden arribar a temperatures de 31 o 32 graus a l'hora de dormir. El professor ha alertat que “no es pot descansar” amb aquests valors, cosa que pot portar a complicacions per a la gent gran o les persones amb malalties preexistents.

Catalunya és més àrida i amb “pluviometria modesta”

Pel que fa a les precipitacions, l'atles no ha detectat variacions significatives respecte a quantitat en aquests últims trenta anys, però sí que apunta a menys pluja a l'estiu que en el període 1961-1990. El valor anual és de 680 mm, lluny dels 1.000 mm que es calcula al conjunt del planeta, cosa que situa Catalunya en una “pluviometria modesta”, en paraules de Martín-Vide.

L'atles sí que apunta a una major aridesa del territori, ja que més de la meitat del país, un 52%, registra entre 400 mm i 700 mm, un clima “sec”, segons la classificació de l'estudi. Alhora, un 38% de Catalunya és “humida”, és a dir, rep més de 700 mm. Es tracta, principalment, del Pirineu, Prepirineu, el Collsacabra, les Guàrdies, el Montseny i el Montnegre, tot i que zones de l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Pallars Sobirà i la Noguera Pallaresa tenen menys precipitació. Finalment, la Catalunya “semiàrida” és la que baixa dels 400 mm l'any, com ara la Segarra, la Noguera, la plana de Lleida, l'Urgell, el Pla d'Urgell i fins a zones properes a l'Ebre com la Ribera d'Ebre.

L'indret més plujós del país, tenint en compte les estacions de què es disposen dades, és Espot, amb 1.563 mm per any, mentre que el més sec és el pantà de Riba-roja, amb 326 mm, una quantitat equivalent al sud-est d'Espanya o als llocs més secs dels Monegros. En l'atles 1961-1990 no s'havia destacat cap valor per sota dels 350 mm.

Un atlas climàtic cada trenta anys

L'atles climàtic servirà per actualitzar els valors mitjans de referència a partir d'ara, i s'espera que sigui una eina per a la gestió del canvi climàtic dirigida a les administracions i sectors econòmics. El conformen 68 mapes, repartits en diferents variables climàtiques com la temperatura mitjana, la temperatura mínima mitjana, la màxima mitjana i les precipitacions, i ho fa a nivell anual, estacional i mensuals. Les imatges dels mapes es posaran al servei de la ciutadania en cartografia digital, a una escala de 100 metres per 100 metres.